

Landskap: BLEKINGE
Härad: LISTER
Socken: Mörnum
Uppteckningsår: 1932

Upptecknat av: ARTHUR MALMGREN
Adress: VEKERUM
Berättat av Karolina Karlsson
Född år 1862 i VEKERUM

16

1

Uppteckningen rör

På en klippa vid insjöstrand	sid. 2.
Bonden han gick sig åt timmerskog	" 4.
Det viskar i den stilla dalen	" 7.
Visan om Herr Peder	" 10.
Det var en Valborgsmosseafstan	" 12.
Fingals visa	" 14.
Skräddare	" 16.
Rim	" 16.
Väderleksmärken	" 17.
Jullekar	" 18.
Odens gris	" 19.
Juldagsmorgon	" 20.
Staffans skeðe	" 21.
Tyda	" 22.
Tredje torsdagen i Thø	" 23.
Troll	" 24.
Näcken	" 25.

S:a sid 25.

Skriv endast på denna sida!

8560

3

Helsingborg
Listas bok
Mörkroos förs
Upp. Arth. Melin
Dec, 1902.

Skriv endast på denna sida!

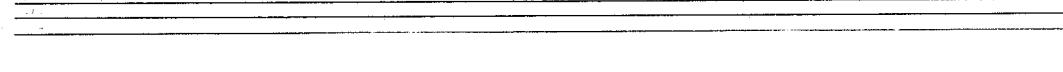
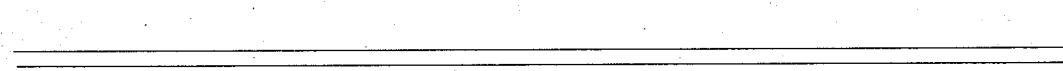
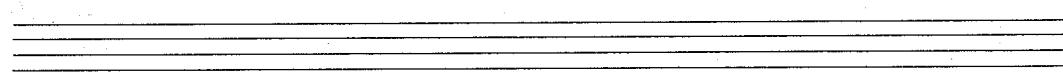
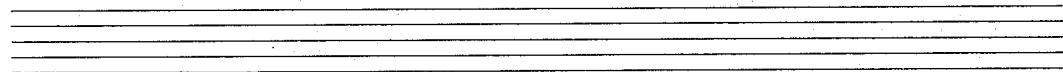
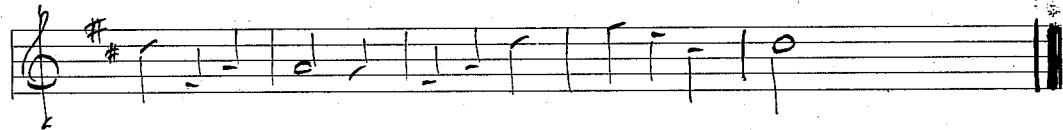
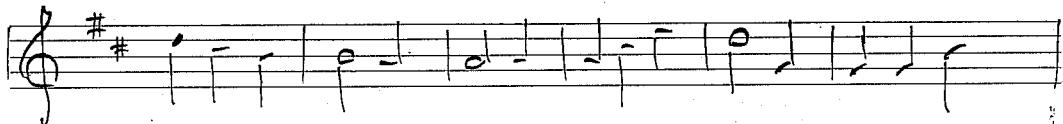
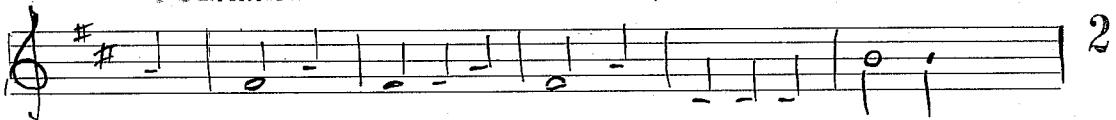
Uppå en klippa vid insjöstranden 54...

Fru Karolina Karlsson
n:r 8 Vekerum

LUND'S UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

3400

Upptecknad av
ARTHUR MALMGREN
sommaren 1932.

BONDEN HAN GICK SIG ÅT TIMMERSKOG...

Karolina
Karlsson
n:r 8, Vekerum

(Kråkvalsen). 34:00
LUND'S UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Upptecknat
av ARTHUR MALNGREN
sommaren 1932.

$\text{♩} = 104$

Bonden han gick sig åt timmerskog Trissom lirom

Trallealleralle-alla Där fick han höra hur kråkan hongol

Ah Ha Ha huru gick det då.

Karolina Karlsson, Vekerum

3400

Min syster Johanna och jag dansade alltid kråkvalsen
julafton. Det var inte många här i Vekerum som kunde det. Det var
svårt att hålla balansen. Vi snodde in kjolarna mellan benen och satte
oss på huk. Först tog man varandra i händerna o sen hoppade man runt med
sitsen på hällarna hela tiden. Sen släppte man varandra och klappade
i händerna, satte sedan händerna i sidan och hoppade runt var åt sitt
håll. Under alla dessa turer satt man på härlarna i samma ställning
och hoppade som en kråka. Och så sjöng vi den här biten till:

- 1) Bonden han gick sig åt timmerskog
TRISSOM, LIROM, TRALLERALLERA
där fick han höra hur kråkan hon gol
AH, HA, HA, HURU GICK DET SÅ
- 2) Bonden tog kråkan och lade på sitt ök
TRISSOM...
sen förde han kråkan hem till sitt kök
AH, ...
- 3) Där lade han henne
opp på en disk
och rensade henne som
förutan ett stycke som han skänkte sin far
bönder rensa fisk
AH...
- 4) Köttet saltade han i tunnor och kar
TRISSOM...
förutan ett stycke som han skänkte sin far
bönder rensa fisk
AH...
- Huvut då tog han till kyrkoknapp
TRISSOM...
och näbben den tog han till tunnetapp
Ah..

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

5

Karolina Karlsson, Vekerum

5) Tarmarna tog han till täcklerep[†]) till att täckla
TRISSOM... skeppet
och benen dem tog han till mogegrep
AH" ..

Skrovet det tog han till ett gångande skepp
TRISSOM...
det bästa skepp som på vattnet gick
AH....

Med fjädrarna täckte han alla sina tak
TRISSOM...
Och den som inte kan visan
Ah ...

Denna bit, kråkvalsen, hade vi lärt av mor. Hon hade i sin tur
lärt den av sina föräldrar.

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

6

KRÅKVALSEN

DET VISKAR I DEN STILLA DALEN.

Karolina Karlsson
Vekerum, n:r 8

3400

Upptecknad av

ARTHUR MALMGREN

sommaren 1932.

LUND'S UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

The musical score consists of three staves of music in G major (two sharps) and common time. The lyrics are written below the notes. The first staff starts with a whole rest followed by a melody. The second staff begins with a half note. The third staff starts with a quarter note. The lyrics are:

Bet viskar i den stilla da den ven viskar där det är ete 7
Slag av näkter-ga-lin där blicken är nä blicken
stannas tyst fågeln är det är väggan - nat som viskar där.

Below the music are ten blank staves for continuation.

Uppteckning av fil. kand. Arthur Malmgren våren 1932.

3400

Upptecknat efter fru Karolina Karlsson. Har hört visan av sin mor

Inga Månsson född i Elleholm 1818, vilken i sin tur hört den i sin ungdom.

I sin barndom har fru Karlsson hört samma visa sjungas av en rättare på
Stillerydsgården. Han var skåning.

8

1. Det viskar i den stilla dalen
vem viskar där?

Det är ett slag av näktergalen
där bäcken är
när bäcken stannar /tyst fageln är
det är visst annat som viskar där

2. En jonfru satt med en krans i håret
vid Visperbäck

hon var så skön som en ros om våren
så frisk och täck
hon viskar trogen
min natt är lång
så hemsk är skogen kom-
kom hem en gång

3. Det suckar i den stilla skogen
vem suckar där?

Det är väl duvans suck i alen
där bäcken är

Nej duvan lilla
ej sucka så
och bäck är stilla
vem suckar då

4. En yngling inom fängselmuren

i mörker satt
han suckade uti naturen

ljöd sucken matt
"Jag kommer Klara

men när vet Gud
lätt kedjan svara

den blir min brud

5. Den fängne yngling dog i bojar
på Falkenborg

och unga män i låga kojan
hon dog av sorg
när strömmen brusar mot
stenigt skär
de dödas andar
de mötas där

6. När solens sista strålar glimma
på klippans rand
och stora silverfiskar stimma
mot stenig strand
envar som fiskar än
höra kan
att när hon viskar
då suckar han.

Jag kommer ihåg ett vers på en visa, som jag också kan melodien till.

När havet vi ser i de lugnaste stunder
då skåda vi himlen både över och under
din själ är den leende blå ocean
o. jag är den simmande sörjande svan

VISAN OM HERR PEDER.

Fru Karolina Karlsson

Vekerum nr: 8

3400

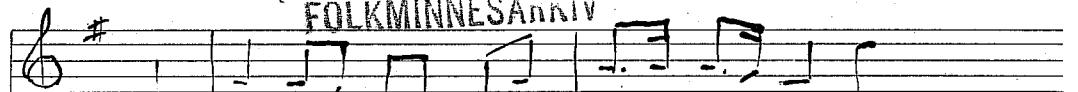
LUNDS UNIVERSITETS

FOLKMINNESÅRKIV

Upptecknad av

ARTHUR MALMGREN sommaren

1932

Den förste guldäröningen på raffel bordet rann 2-

10

mellan de sju farna män fällt lotten på Herr Peder den

unga konunga son fällt lotten på Herr Peder den

unga konunga son

3400

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

11

Fru Karolina Karlsson, n:r 8 Vekerum
Sommaren 1932.

3400

DET VAR EN VALBORGSMOSSEAFTAN ....

LUNDS UNIVERSITETS

Upptecknad av Arthur Malmgren

~~FOLKMINNESARKIV~~

J=96

12

3400

Uppteckning av Arthur Malmgren , fil. kand.

Upptecknat efter fru Karolina Karlsson i Vekerum, född i Vekerum
1862.

Min mor brukade sjunga mycket då hon satt vid spinnrocken.
Hon var född 1817 i Elleholm. Hon hette Inga Måansson. En visa
om Valborgsmässan brukade hon sjunga, som jag kan några ver-
sar av. Melodien kan jag fullständigt. Visan var från mors barn-
dom.

1.vers "Det var en valborgsmosseaftan
när gossarna gingo omkring
de råkade in på ett ställe
var käringen var gal i sitt sinn

hon hoppade långs opp o rätts
o nappade fatt i en käpp
hon körde dem alla på dörren
det var ju stor orätt.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

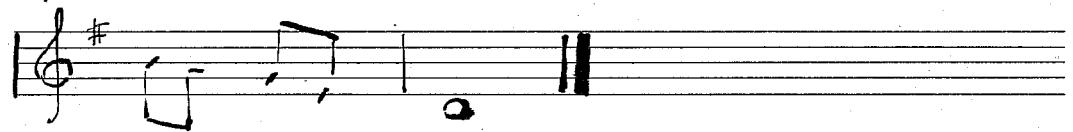
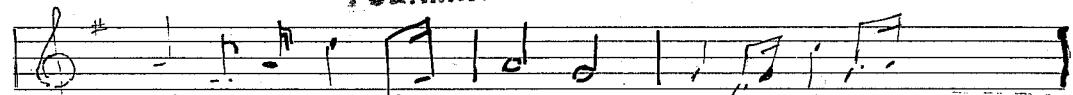
13

FINGALS VISA.
Karolina Karlsson, n:r 8
Vekerum.

3400

Upptäcknad av

LUND'S UNIVERSITETS ARTHUR MALMGREN
FOLKMINNESARKIV sommaren 1929.

14

Uppteckning av Arthur Malmgren, fil. kand.

3400

Upptecknat efter fru Karolina Karlsson, f. Mattsson. Född i
Vekerum 1862.

Fingals visa.

Denna visa har jag hört av min mor, som hade lärt den i sin barn-
dom. Hon var född 1817.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

15

Fingals visa.

1.v Uti den skogrika dalen
tätt vid den svallande sjön
bodde befriad från kvalen
Fingal en herde så skön

2.v Kärlek som plågar så många
ägde ej rom i hans bröst
blommornas doftande ånga
foglarnas himmelska röst

3.v voro de enda som ägde
rom i hans sorgfia själ
uti sin oskuld han sade
himlen vill Fingal så väl

4.v Då såg han en morgen från strömmen
en tärna som låg där och bad
skön som en ängel i drömmen
som själva glädjen så glad

5.v Fingal gick ned till den sköna
tog henne vänligt i hand
drog henne upp i det gröna
tätt vid den grönskande strand

6.v Skönaste flicka han sa-
de
vem haver fört dig till
mig
fört dig till Fingal -
den glade
som aldrig vill skiljas
från dig.

7.v Stammande sade den kvinnan
"Jag kan ej bliva hos dig
jag är ju ingen herdinna
Fingal kan aldrig få mig."

8.v Han rasar och tar från sitt
galler
bågen och modigt den för
spänner den skjuter och
faller
blickar mot himlen och dör

Upptecknat av Arthur Malmgren, fil.kand.

3400

Upptecknat efter fru Karolina Karlsson, f. Mattsson . Född i
Vekerum 1862. Boende i Vekerum.

Min far var skräddare. På hans tid skulle det inte vara mer än en sockenskräddare och en sockenskomakare. Och så fick dessa förstås ha flera lärpojkar och flera gesäller.

Målar -Masse målade över dörren:

Hans Månsson han är en hederlig man
han föder sina folk så gott han kan
di får rovor till ål
och rovor till kål
och rovor till wartenda mål
stekta rovor och kokta rovor och kladdrovor

Masse var rysligt glad vid ärter."Du kan gott få några ärter med
dig hem Masse", sade min far en gång till honom. Masse trodde att
det var råa ärter han skulle få. Men far vände upp och ned på skälen
med de kokta ärtorna i och öste dem i lommeduken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

16

Rim.

Uppteckning av Arthur Malmgren, fil. kand.

3400

Upptecknat efter fru Karolina Karlsson, född Mattson, boende i Vekerum. Född i Vekerum 1862.

Om det frös Vårfrunatta, nädden mellan den 24.och 25.mars, så skulle det fryska i 40 nächter, sade de i min ungdom.

Om det frös med långa istappar i böndernas tak vårfrudagen, så skulle det växa mycket hör (lin) det året. Lika långt som istapparnas längd, lika långt skulle höret bli det året.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

17

Väderleks-
märken.

Karolina Karlsson

Barttes föd 1862
i Västervik 3400
Västerviks Museum

Mullekar
Östra föd. Svena Sv
JULBOCK

Min mor brukade alltid vara julbock hemma julafton. Hon hade en stor stake som hade en klyka i ena ändan. Det skulle föreställa horn. En annan käpp var rak utan klyka. Så hade hon dessa båda käppar mellan benen. Det såg ut som om huvud och svans rörde sig när hon stötte dessa käppar om varandra och hoppade och bräkade som en get.

KATTSTRYP

Det var två personer. De lågo på golvet på knäna och på händerna. Huvudena stödde de mot varandra. Så togo de en svältrem som var så åtdragen att de nätt och jämt kunde få huvudena igenom. Så låg di på händer och på knä och drog åt var sitt håll. Min syster Emma kunde dra åt sig den starkaste Karl. Hon hade en kraftig nacke.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Jullekar

18

Upptecknat av fil. kand. Arthur Malmgren sommaren 1932.

Efter fru Karolina Karlsson, född i Vekerum 1862.

3400

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Juldagen skulle di inte bädda sängarna och inte laga varm mat och inte disk. Allt skulle vila den dagen. Man fick inte gå bort juladagen, bara till kyrkan.

Man skulle inte ta bort maten julafhton för de döda kom hem den natten och de skulle ha mat. Julnatten stod alltid ett ljus och brände på bordet för de döda ~~anförskantern~~erna som skulle komma hem.

Jag har hört talas om de dödas julotta, men jag har inte fått mig vid det.

Julafhton skulle man till middagen klockan tolv på dagen ha vitkål kokt på ett svinhuvud; det var Odens gris. Och så om kvällen åt man lutfisk, potater och risengröt och roade sig med julalekar. Traditionen var att hela golvet skulle vara fullt med lång råghalm. Alla skulle ligga på golvet julanatt och sova i halm. Vi fick inte bädda sängarna för mor. Detta att man skulle sova i halm julanatt betydde någonting men jag är inte säker på vad för något. Jag tror emellertid att det var för att rågen skulle växa bra under det kommande året. Det skulle vara lång råghalm.

19

Odens gris

Berättelser av Karolina Karlsson, Vekerum
Majt. 1932.

f. 1862
3400

Blekinge
Läster vid
Körrum s.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV'

20

Jag och far gick alltid till kyrkan Juldagsmorgon. Predikan började kl. 6. De började med att sjunga: "Var hälsad sköna morgonstund". Det var en gammal klockare Lindahl som sjöng för de hade ju ingen orgel på den tiden. Han stod utanför altarringen med hopknäppta händer om psalmboken och han darrade på rösten när han sjöng så det lät så lustigt. Han hade en förfärligt kraftig stämma. Utmed vägen hade man i alla husen satt ljus i fönstren, hemmastöpta talgljus. Det skulle vara upplyst i alla hus juldagsmorgon. Prosten Wihlborg predikade. Här fanns inte mer än en präst. Ingen altartjänst efter.

Tjugonde dag Knut

är julen slut

o då tar mor soglet ut hette det alltid.

brevet Karolina Karlsson, Vekerum. (1862) M. Olsson. Västergötland
Mys v. Bernt Olsson 1982 3400 Göteborg

Bernt Olsson kom varenda annandag jul till mitt hem ridande på en brun närr kl, 4 på morgonen. Då skulle vi ha kaffe färdig till honom. Hall-Olan en skonakare här i Vekerum, som nu skulle varit omkr.

87 år, ifall han hade levat, han hade ingen häst utan kom ridande på en tjock stake och kom in med staken mellan benen i förstun och sa "ptro,ptro,ptro". när han kom i dörren. Han kom ungefär santidigt med

Bernt Olsson. Bernt red in i förstun med hästen så mycket han kunde komma in. Om vi inte råkat bli färdiga sade Bernt:"Har ni inte kaffen färdig ännu?". Bernt Olsson är omkr. 75 år och bor i gården n:r 5 Vekerum.

Julagen fick man inte göra något. Men man måste stiga tidigt upp annandag jul och städa och göra iordning tills Staffansdrängen skulle komma.

Detta kallas för "Staffans skees".

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

21

Staffans

skees

Karolina Karlsson, Vekerum

3400

Nyårsdagsmorgon såg jag en gång i vår öppna spis, när jag hade jämnat till askan, en karlfot som vände utåt från hemmet och en barnfot som vände inåt mot hemmet. Foten som vände utåt från hemmet såg jag tydligt med alla fem tårna. Fullständigt så tydligt som man ser en liten barnfots fjät i landsvägsparket när det har regnat såg jag också barnfoten, som vände inåt hemmet. Det slog också in.

Min syster Emma fick ett barn under det året. Jag var då 18 år. Och det året dog också min fästman, som jag var förlovad med. Båda var en stor sorg för mig. Min sisters barn var oäkta. Aldrig får någon mig till att jämma askan någon nyårsdag mer.

Det var alltid tal om att när man jämnade askan i spisen nyårsdag så skulle man därigenom kunna se spår, man skulle då få se om där var någon som föddes eller det var någon som skulle dö under det kommande året.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

— * —
Tyda.
22

Upptecknat av
Fil. kand. Arthur Malmgren. Våren 1932.

3400

Upptecknat efter fru Karolina Karlsson, född i Vekerum 1862.

Björkunge

Ristet

Vekerum 1932

Den tredje torsdagen i Thot, tredje torsdagen i mars var en gammal bondgumma hos oss i mitt hem, när jag var liten. När solen skulle till att gå ner sa hon rätt vad det var hon satt: "Koss vi är tvungna till att gå hem och lägga oss så att vi lägger oss när det är dagsljus." - Ni behöver väl inte lägga Er ve dagsljus", sa jag. Då sa hon: "Dä förstår du väl tösasmole, att om vi inte lägger oss ve dagsljus i dag så får vi så mycket loppor hela året".

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

23

Uppteckning av fil. kand. Arthur Malmgren sommaren 1932.

Upptecknat efter fru Karolina Karlsson född i Vekerum 1862.

3400

I berget vid Smed Nilssons här i Vekerum på n:r 8 fanns det troll talade man om i min barndom. En gammal gubbe här, som di kallade StorfjällePelle gick en kväll vid 10-tiden förbi berget och såg att det var ljust därinne.Då skulle trollen ta honom. Han såg när trollen dansade. Just som di skulle dra in honom i berget tappade han sin träsko och hobbade sin tå mot en sten. Då sa han:"Koss i Jissu namn va jag hobbade min tå". När han nämnde Jesu namn, släppte trollen honom. Di kastade ut honom så att han bröt ryggen och sen blev han puckelryggig i all sin tid.

Trollkäringen och trollgubben trättes rysligt.

Jag har också hört talas om små underjordiska människor. Di trodde också att paddorna var små människor, förr i tiden.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

TROLL

24

Bl.

Hister här

Mörrum om

1932

Upptecknat Malmgren

Fra. Karolina Karlsson
född 1862

Vekerum

Upptecknat av Arthur Malmgren våren 1932.

Efter fru Karolina Karlsson, född i Vekerum 1862. **3400**

Ute i Klaven steg Näcken i land. Det var en häst. Småpojkar kunde sätta sig på honom och rida. Vem som ville kunde göra det.
Han kunde göra sig så lång han ville.

En gång satte sig en hel del småpojkar på honom, och han gjorde sig då så lång så. Då sa en av pojkarna: "koss i Jissu namn
så har jag då aldrig sett så lång hoss". Då riste han av sig
alla småpojkarna så att di föll i gräset.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

25

NÄCKEN.